

Mackó úr a Balatonon.

1. rész

- Készen vagytok, bocsok? - kérdezte Mackó úr, kezébe véve esernyőjét, mely nélkül sohasem szokott útra kelni, míg a Pista inas a táskát vitte a kocsira.

- Mackó bácsi, a Zebi, - nyafogott Dorka, az egyik bocs.

- Nem igaz. Mackó bácsi, a Dorka! - vágott bele Zebulon, a másik bocs, huga szavába.

Mackó úr haragosan fordult a bocsok felé.

- Mit Zebi? Mit Dorka? Azt kérdem, elkészültetek-e már?

Kisült, hogy egyik sem öltözött még föl tisztességesen, mert Zebi a Dorka fülét cibálta, Dorka pedig a Zebi ábrázatát karmolázta.

- Ha ebben a minutumban föl nem öltözködtök, - dörögte Mackó úr, - itthon hagylak benneteket!

A bocsok, Cammogó szomszéd csemetéi, erre nyakrafőre magukra kapkodták a ruhájukat.

Mackó úr a Balatonhoz készül és erre az újtára magával viszi Zebulont és Dorkát is. Sokat utazott, sokat látott, tapasztalt már, de a Balatont, a magyar tengert még nem látta. Pedig azt illik megnézni. Almaszüretig van még ideje és ezt fölhasználja arra, hogy a Balatonhoz ránduljon.

A bocsok hamarosan elkészültek, a tekintetes úr föltelepedett a kocsira, Zebulon és Dorka is fölugráltak, a hűséges cselédek szerencsés utat kívántak s az utasokat elnyelte az út pora. A kocsi tovarobogott.

A legközelebbi vasúti állomáson Mackó úr a bocsokkal fölszállt a vonatra, azzal az elhatározással, hogy addig meg nem szakítja utazását, míg a Balatonhoz nem ér.

Sokáig utaztak, Budapesten is voltak, de csak a keleti pályaudvarban, ott is csak annyi ideig, hogy leszálltak a vonatukról és felültek egy másik vonatra, amely a Dunán keresztül elvitte őket Kelenföldre, ahol ismét egy harmadik vonatra ültek.

- Ez a vonat egyenesen a Balatonhoz megy? - kérdezte Mackó úr.

- Egyenesen oda!

- Hála Istennek! Már fáj a derekam a sok átszállástól. Upre, bocsok.

Zebulon és Dorka fönntermettek a vonaton, mely alig hogy megindult, minden percben kidugták a fejüket az ablakon.

- Látod-e már, Zebi, a Balatont?

- Még nem, Dorka.

- Eressz engem is az ablakhoz!

- Nem eresztelek. Én akarom először látni a Balatont.

Dorka az ablakhoz tolakodott és kidugta a kis buksiját.

- Eredj innen, - dohogott Zebulon. - mert lelöklek.

- Majd belekapaszodom az orrodba!

Pötty! Zebulon letaszította Dorkát, Dorka magával rántotta Zebulont s mind a ketten a szőnyegen hemperegtek.

- Irgum, burgum, - dörmögött Mackó úr, - mit műveltek, bocsok?

- Mackó bácsi, a Zebi! - pityergett Dorka.

- Mackó bácsi, a Dorka! - bömbölt Zebulon.

- Ej, ilyen, olyan, amolyan boccsai! - pattogott Mackó úr, - Tüstént kiteszlek benneteket a gyöpre, ha rendesen nem viselitek magatokat!

Erre elhallgattak a bocsok s most már fölváltva örködtek az ablaknál. Zebulon egyszerre diadalmasan fölkiáltott:

- Itt a Balaton! Én láttam meg először!

Mackó úr kinézett az ablakon és ezt dörmögte:

- Mindjárt kapsz egy barackot a buksidra, golyhó! Hiszen ez csak pocsolya!

Dorka nevetett.

- Zebike, vigyázz, beleesel a Balatonba, hahaha!

Jó darabig ment még a vonat és Dorka, aki éppen az ablaknál volt, ujjongva fölkiáltott:

- Itt a Balaton! Jaj, de nagy víz!

- Hol, hol? - kiabált Zebulon. - Hadd látom.

Fölmászott a padra, kitekintett, aztán kitört belőle a hahota.

- Bruhaha, bruhaha, hol a Balaton? Nincs sehol! Mackó bácsi, adjon hamar egy barackot Dorkának.

Mackó úr is kikukkantott az ablakon s ő sem látott egyebet sárga földnél, mely meredeken magaslott a vonat két oldalán.

- De én láttam a Balatont! - bizonykodott.

- Talán kiitta a liba, vagy elvitte a Bodri, - csúfolódott Zebulon.

Dorkának pedig igaza volt. A vonat itt magas domboldalak közt halad, de egy helyen pár percre elének tündököl a Balaton ragyogó víztükre, hogy ismét eltűnjék. Nemsokára azonban ismét látni lehetett a hatalmas tavat.

Előttük csillogott a Balaton.

- Ugy-e, jól láttam? - ujjongott Dorka, - Ugy-e nem itta ki a liba?

Óh, be szép a Balaton! Mint valami óriási ezüstlap terül el partjai közt. De mit mondok? Dehogy ezüstlap! Száz színben játszik a vize. Egyszer úgy ragyog, mint a folyó ezüst, másszor világoszöld, mint a napsütötte friss fű, hogy nemsokára szelíd halványkék színben hullámozzon feléd, mint széltől lengetett katángvirág színű selyemszőnyeg. A hosszát a szem nem éri be, csak ha széltében nézi, látja homályosan kéklenni a tulsó partot.

- Olyan, mint Fiuménál a tenger, - mormogta Mackó úr.

A tó vizén, nagy messze, valami fehérség mozgott.

- Nini, egy fehér torony úszik a Balatonon! - kiáltott föl Zebulon.

- Te csacsi! - mosolygott Mackó úr. - Hiszen az vitorlás csónak, a fehér vitorláját nézed toronynak.

A tekintetes úr már megjárta a tengert, ismerte a tengeri alkalmatosságokat.

A vízben, a parthoz közel, gólyák álldogáltak féllábon. Dorka kikiáltott:

- Kelepelő pajtik, jó napot!

A vonat egyszerre megállt s behallatszott a kalauz szava:

- Siófok!

Mackó úr úgy elmélázott a Balaton tündérszép látványán, hogy e hangra mintha álomból ébredt volna föl.

- Kiszállni, bocsok, egy-kettő! - kiáltotta.

Fölkapta a táskát, az esernyőt és leszállt a vonatról. A bocsok követték. Mackó úr kiadta a jelszót:

- Előre a Balatonhoz!

A táskát átadta egy szolgának, hogy vigye a vendéglőbe, aztán szapora lépéssel loholtak a Balatonhoz. Útjukban gyönyörű villák emelkedtek, de ők most nem nézegették azokat, hanem siettek a tópartra.

Mikor leértek és rátértek egy hosszú földnyelvre, mely benyult a vízbe, meglepetve álltak meg.

A Balaton fodros hullámaiban száz meg száz gyermek és felnőtt fürdött. Valamennyien piros, kék, fehér úszóruhában voltak és nevetve, sikongatva lubickoltak a vízben. Itt-ott egy csomó gyermek körben állt, összefogózva és nagy zajjal taposta a vizet.

Mackó úr, mikor egy darabig nézte a fürdőket, így szólt;

- No bocsok, szeretnétek fürdeni?

Zebulon összerázkódott. A golyhó félt a víztől és hugára sandított.

- Talán a Dorka szeret fürdeni, - szólt.

- Én nem, - tiltakozott Dorka. - De talán a Zebike.

- Ohó, gyöngyeim, - mosolygott Mackó úr, - ha már eljöttünk a Balatonhoz, meg is fürdünk ám! Aki nem megy a vízbe szép szerével, megfogom a gallérját és belemártom.

A bocsok ijedten húzódtak el Mackó úrtól és félénken bámultak a Balaton hatalmas, de nyájasan hívogató víztükrére.

- Jertek, jertek fürdeni, lubickolni hullámaimba! - intett vissza a Balaton. - Én úgy elringatlak habjaimon, mint a bölcsőben nyugvó csecsemőt a dajkája és úgy megmosdatlak titeket, hogy Tányértalpúné asszony sem különben!

Mackó úr összezsáptotta a bokáját:

- Egyet mondok, kettő lesz belőle: megfürdünk! Nagy a hőség, nekünk még bundánk is van a ruhánk alatt, jó lesz kicsit hűtözni a vízben. Egy, kettő, vessétek le a ruhát!

Mackó úr mindjárt lerántotta a kabátját. Abban a percben mellette termett egy fürdőszolga.

- Miért veti le, bácsi a kabátját?

- Miért? Furcsa kérdés ez itt a Balaton partján. Nem találná ki, barátom?

- Nem szeretem a találós mesét.

- Nem? No, hát megmondom. Itt van, la, a felelet, fürdeni akarok.

A szolga fejét rázta.

- Csakhogy nem szabad ám jegy nélkül fürdeni.

- Nem?

- Nem bizony; hanem tessék jegyet váltani, aztán bemenni a kabinba, ott levetkezni, aztán öltön magára fürdőruhát és úgy jöjjön ki, mert mezítelenül nem szabad fürdeni.

- De kérem, - akadékoskodott Mackó úr, - hiszen van nekem fürdőruhám a felső gúnyám alatt.

- Ugyan?

- Igen bizony. Barna színű és jó vastag. Együtt születtem én avval.

A fürdőszolga nevetett.

- Látom már, hogy szeret uraságod tréfálni, - mondotta s hozzátette: - Hát csak tessék jegyet váltani szaporán, itt a parton nem szabad levetkőzni!

Mackó úr megváltotta maga és a bocskok számára a jegyet, aztán bevonultak a kabinba, ami alatt egy kis szoba értendő.

Nemsokára megnyílt a kabin ajtaja - és roppant hahota verte föl a Balatont. A fürdőgyerekek mind a kabin elé gyűltek és torkuk szakadtából kacagtak.

A kabin ajtajában ott állt Mackó úr - fürdőruhában.

Mondhatom, csinos alak volt.

A gyerekek, akik csak most vették észre, milyen vendég érkezett Siófokra, ujjongva kiabáltak:

- Mackó úr. Isten hozta! Jöjjön hamar a vízbe, hadd buktassuk meg!

A tekintetes úr egy-két lépést tett is előre, aztán hátrafordult:

- Zebulon, Dorka, menjetek ti előbb a vízbe!

Mackó úr mögött kucorogtak a bocsok, akik szintén fürdőruhában voltak.

- Nini, Zebike és Dorka is eljöttek Siófokra! - hangzott ismét a gyerekek ujjongása.

- Jó napot, bocsok! Gyertek a vízbe!

A kis mackók azonban nem nagyon igyekeztek a lépcsőkhöz, melyeken a Balatonba lehetett szállni. A bácsi mögé húzódtak, Dorka pedig folyton leguggolt.

- Menjen Dorka előre! - mondotta Zebulon.

- Bácsi, a Zebike menjen előre! - kiáltotta Dorka.

Mackó úr nyakoncsípte mind a két bocsot és így dörmögött:

- Majd mentek mindketten egyszerre... potty!

Nagy csobbanás, sivalkodás hallatszott: a bocsok belerepültek a vízbe. Szegénykék kissé prüszköltek és kapálóztak, de mivel a víz ott nem volt mély, talpra álltak és csakhamar vígan lubickoltak a habokban.

- Mackó úr, jöjjön már maga is a vízbe! - biztatták a gyerekek a tekintetes urat, aki a hívásra meg is indult a lépcsőnek és két lépést tett lefelé, de aztán gondolkozva megállt. A féllába hegyét belemártotta a vízbe.

- Brr, hideg! - mondotta, visszakapva a lábát.

- Dehogy hideg, Mackó bácsi, nagyon meleg, nézze csak!

A gyerekek jókedvűen locsolni kezdték Mackó urat. Mondhatom, hogy ilyen öntözésre a legöregebb tűzoltók sem emlékeznek. Az égő házat is el lehetett volna oltani vele... Hátat is fordított ám Mackó úr és a kabin felé menekült.

- Hahaha, hahaha!

A gyereksereg nevetett, majd újra csalogatni kezdte a vitéz tányértalpút.

- Mackó bácsi, jöjjön vissza, nem locsoljuk meg többé!

A tekintetes úr erre óvatosan leereszkedett a vízbe.

- Ugy-e nem hideg? - kérdezték a gyerekek.

- Nem... Juj!

Hátulról hatalmas vízszögár zuhant Mackó úr nyaka közé. Az így megtisztelt úr megfordult és még látta, amint Zebike hirtelen a víz alá bukik. Ej, a gézengúz! Ő volt a tettes.

A gyerekek most körülfozták Mackó urat, összefogóztak és a vizet taposva ezt énekeltek:

Vékony deszka-kerítés,
Jaj, de karcsu teremtés!

A dal többi sorát elfojtotta a nevetés. Már igaz, nagyon karcsú legény volt ő kigyelme! Mackó úr nem orrolt a csúfolódó nótáért és hahotáért, hanem jókedvűen lubickolt a többiekkel.

Mikor megelégelte a fürdőt, a bocsokkal együtt felöltözött és tovább sétált a Balaton partján.

- Úgy érzem magamat, mintha fecskemadár volnék, - mondotta a tekintetes úr. - Amióta megfürödtem a Balatonban, azóta érzem magamat ily könnyűnek. Hej, nincs párja a Balatonnak!

Esteledett. A Balaton tulsó partján lefelé szállt a nap. Vértiros volt nyugodni készülő tányéra és pirosra festette a tihanyi félszigetet, a tihanyi apátság tornyait, a Balaton vizét.

A part közelében halászcsonak úszott. Mackó úr bekiáltott:

- Jó estét, halászlegények!

- Adjon Isten az úrnak is!

- Balatoni halászok, nem vennének föl bennünket is a csónakra?

- De szívesen. Tessék beszállni!

A csónak a parthoz közeledett s Mackó a bocsokkal beszállt. A legények megfogták az evezőt s a csónak tovább siklott a hullámokon.

A nap közben alászállott teljesen és sötétség borult a Balatonra. A tulsó part teljesen eltűnt s a víz végtelennek tetszett. Az ég tele volt csillaggal. Szép csöndesen fölkelte a hold is és fénye megezüstözte a Balatont.

A partról zene és ének hallatszott. Ezt énekelték:

Hullámozó Balaton tetején
Csónakázik a halászlegény...

A halászok is rágyújtottak egy nótára, mely úgy ringott a vízen, mintha ezüst- és aranycipellős tündérek táncolnának rajta és vernék össze a bokájukat. A parton elhallgatott az ének és mindenki a halászok nótájára figyelt.

Hej, szép az est a Balatonnál!

A nóta elhallgatott. A halászok kivetették a hálót. Csönd borult az egész Balatonra.

- Veszteg maradjatok! Elzavarjátok a halacskákat!

Ezt Mackó úr dörögte s az intés a bocsoknak szólt, akik a csónak szélén egymást lökdösték.

- A Zebi!

- A Dorka!

- Csönd! Aki egy mukkot mukkant, a cápának dobom vacsorára.

A bocsok meghökkentek. Cápa? Vajjon mi az? Zebi suttogva meg is kérdezte.

- A cápa, öcskös, - felelt Mackó úr, - akkora, mint egy hajó, a szája, mint egy hordó, a rossz bocsot úgy bekapja, mint egy szilvát vagy barackot.

Cápa, persze, nincs a Balatonban, Mackó úr csak ráijesztett a bocsokra, de mégis elért annyit vele, hogy a dirmegő-dörögő familia két lármás csemetéje elhallgatott. Jó darabig csöndben lebegett a vízen a csónak. A csillagok és a hold fénye a hullámokban fürdött: a holdnak a part felől sok versenytársa akadt: nagy villamos gömbök szórták tejfehér fényüket az éjszakába.

Mackó úr egyszerre fölkiáltott:

- Nini, ott messze, messze száz meg száz csillag leesett az égről a Balatonra!

Zebulon fölvihogott.

- Bácsi, - susogta, - csönd, elszaladnak a halacszkák!... A halászok Mackó bácsit dobják majd vacsorára a cápának!

Mackó úr barackot adott a csúfolódó bocsnak, a halászgazda pedig így szólt:

- Nem csillagraj az, uram, hanem fürdő. Fürednek hívják. Nem is a Balatonon van az, hanem a parton, a Balaton túlsó partján.

- Az hát az a híres Balaton-Füred? - kérdezte Mackó úr.

- Az bizony.

- Oda is elmegyünk. Megnézzük a csillagfényes, tündöklő Balaton-Füredet is.

A halászok nemsokára húzni kezdték a hálót. A vízben egyszerre lubickolás, csapkodás hallatszott, mintha apró állatok menekülni akarnának.

- Ohó, a halacszkák! - szólt Mackó úr, - Hó, kis kopoltyúsok, megcsíptek, ugy-e benneteket?

- Szegénykék! - sajnálkozott Dorka.

Mackó úr nevetett.

- Nekem is fáj a szívem értük, Dorkám, de a gyomrom örvend a pompás balatoni fogasnak, amit ma vacsorázni fogunk. Gyere csak, drága fogasom, a fogamra!

Zebike csodálkozott.

- Fogas van a Balatonban? - kérdezte. - Ki akasztja ott arra a kabátját?

- Hehehe, te füles! - nevetett a tekintetes úr. - Hiszen a balatoni fogas hal!

- Hahaha, Zebikém, - kacagott Dorka, - akaszd rá majd a fogasra a kalapodat!

Zebulon röstelkedett tudatlanságán és a csónak túlsó végére húzódott. Belenézett a vízbe.

- Azért is én fogom meg az első halat! - gondolta.

A háló mind összébb szorult s a bugyborékolás, mozgás egyre nagyobb lett a vízben. Egyszerre fölkiáltott az egyik halász:

- Tyüh! De nagy hal került a hálóba!

A hálótól befogott vízben roppant hullámmás támadt. Egy nagy test vergődött benne.

A halászgazda fölkiáltott:

- Fogjuk meg jól, legények, a hálót, mert kicsúszik a kezünkből! Vajjon miféle hal lehet ez?

- Talán a cápa, - rebegte félénken Dorka.

Mackó úrnak is az jutott az eszébe, hogy tréfája valóságra válhat.

- Lehet, hogy a cápa, - mondotta. - Én már fogtam egyet.

- De nem ám a Balatonban, - szólt a halászgazda. - A Balatonban nincs cápa.

Egy rántásra fölszínre került a nagy hal és Mackó úrra vizesen és fulladozva rábámult - Zebulon úrfi.

Mackó urat ez a látvány annyira meglepte, hogy csak ennyit tudott mondani:

- Kukk. Zebike!

Aztán fölön fogta a balatoni cápát és beemelte a csónakba. A szegény újmódi cápa végigterült a csónakban és keservesen lihegett.

- Ördögös boccsa, hogy kerültél a vízbe? - förmedt rája a tekintetes úr.

Zebike nem tudott felelni, csak bámult Mackó úrra. Dorka a kezét tördelte.

- Istenem, Istenem! - siránkozott. - Hogy estél, Zebikém, a vízbe? Hiszen itt ültél mellettem! Óh, jaj!

A halászgazda odaszólt Mackó úrnak:

- Sok vizet ivott az úrfi. Emelje föl, nagy jó uram, a lábánál fogva és csapja egypárszor jól hátba!

- Igen? - mormogta Mackó úr. - Én is éppen ezt akartam. Gyere csak, Zebikém!

A lábánál fogva a levegőbe kapta a boccsot és úgy hátba puffantotta, hogy akkorát szólt, mint a nagy dob. A víz csak úgy dőlt Zebikéből.

- Ugyancsak sok vizet szívott magába a lurkó, - mondotta Mackó úr.

Az ötödik puffantásra megszólalt Zebulon.

- Jaj! Mackó bácsi, ne csak engem, hanem a Dorkát is!

Mackó úr letette a bocsot.

- Most már jól van. Most már kutyabaja a fickónak!

A halászat végeztével a halászok kiköttek és tüzet raktak a parton. Bográcsba vizet mertek, abba halat tettek és halászosan elkészítve a tűz fölé akasztották. A bográcsban halászlé főtt, melynek illata csakhamar megcsiklandozta Mackóék orrát.

A vendégszerető halászok Mackóékat is meghívták a vacsorájukra.

Zebike a tűz közelébe kuporodott és vizes gúnyját szárítgatta. Egyszerre ordítózza föluggrott és a Balaton felé rohant.

- Hova, Zebulon? - kiáltott utána Mackó úr.

- Ég a ruhám, Mackó bácsi! - felelt a bocs.

Belehempergett a vízbe és kárvallott ábrázattal tért vissza a tűzhöz.

- Eloltottam a tüzet, - mondotta dideregve. - Most elülről kezdhetem... megint száríthatom a ruhámat.

Mackó úr tréfálkozva szólt:

- Adjuk oda a balatoni cápának a balatoni fogast; hadd akassza rája száradni a gúnyját!

Mindnyájan nevettek, csak Zebike arca volt savanyu.

A halászlé megfőtt s pompás halvacsorában volt Mackóéknak részük. Oh, be pompásan ízlett! Mackó úr kijelentette, hogy ilyen jól nem ízlett neki a vacsora se a Tisza partján, se a tenger partján...

A vacsora után elbúcsúztak Mackóék a halásztól és visszaballagtak Siófokra, ahol barátságos vendéglő, nyájas szoba és puha ágy várta őket.